

som vi ønskede var langt borte, fordi vi ere visse paa, at vi umuligt kunne virke noget godt for dem, da den første Betingelse derfor maa være den, at de maae have Lov til enten at aabne eller lukke deres Dren; men nu er jo Sognebaandets Løsning slet ikke andet end en Frihed, der gives Tilhørerne til at søge til den Præst, til hvem de have den bedste Tro, og af hvem de finde sig meest tiltalte, og det er dog vistnok en menneskelig Rettighed, som ikke maatte nægtes i nogen menneskelig Stat og Forfatning, saa at, selv om den for Dieblicket sænkedes paa hele Jordkloden, som den dog ikke gjør, saa maatte vi dog glæde os ved at finde den Frihed paa det lille Sted, hvor vi boe. Alle de Indvendinger, som derfor kunne ansøres derimod, ramme aldeles ikke den egentlige Sag, men de gaae allesammen vitterlig eller uvitterlig ud fra den Tanke, at det ikke er et Samvittigheds-, ikke et Sandheds- og Saligheds spørgsmål, hvorom vi handle, men, at det kun er om, hvad der for den udvortes Bequemmelighed kunde synes passende og stikket til at skabe en tilsyneladende Enighed; thi det er jo klart nok, at ved Sognebaandets Løsning opløses ikke noget Enigheds-, Kjærligheds- eller Tillidsbaand, der virkelig i Sandhed er tilstede, der aabnes kun Leilighed til, at det kan knyttes der, hvor detfattes.

Varfod: Jeg er saa vis paa, at Folkethinget vil stemme med næsten Genstemmighed for Sognebaandets Løsning, saa jeg anseer det for overflødig med et eneste Ord at tale derfor; men den ærede Rigsdagsmand for Dden Amt 3die Valgkreds (Møller) har baade igaar og idag givet os et kort Udtoeg af Sognebaandets Løsnings Historie, der indeholder enkelte Smaaseil, som jeg ganske kort skal tillade mig at paapege. For det Første vilde han begynde Historien med Begyndelsen af 1838, men han erindrede da ikke, at allerede den 2den Februar 1836 indgav Grev Holstein et Forslag til Roeskilde Stænder om Sognebaandets Løsning, og, saasnart Syderne traadte sammen i Viborg, indkom der ogsaa derom et Forslag den 20de Juni 1836. Dette er imidlertid kun Smaating. Vigtigere

anseer jeg en anden Uvrigtighed for at være, idet han fremhævede, at i Roeskilde havde to Præster, nemlig Biskop Mynster og Pastor Birkedal, anbefalet Sognebaandets idetmindste deelvise Løsning. Den ærede Rigsdagsmand sagde igaar, at den, der væsentlig havde bekæmpet Sognebaandets Løsning, var Carl Neergaard; ja, han kan forsaavidt have Ret, men det var ikke Alle, der betragtede det paa den Maade; aabenbar Uret har han dog vistnok, naar han blandt Forsvarerne for Sognebaandets deelvise Løsning regner Mynster; jeg troer snarere, at den ærede Taler har Ret, naar han sagde, at det paa en Maade var Biskop Mynster, der stod i Spidsen for Modstanden. Vel beed jeg, at Mynster var Medlem af Comiteen, og som saadan anbefalede den deelvise Løsning af Sognebaandet, men jeg veed ogsaa, at han betragtede Kammeraad Drewsen som den, der allerede dengang havde kastet Sagen om Sognebaandets Løsning overende, thi jeg veed, at, da Mødet, hvori Sagen blev forhandlet, var endt, gik Biskop Mynster hen til Kammeraad Drewsen, omarmede ham og sagde: „Tak skal De have, saaledes kan jeg lide at blive bekæmpet, saaledes kan jeg lide at blive besejret, jeg har sjældent være saa glad ved at vinde en Seier, som idag ved at ligge under“. Saaledes understøttede Biskop Mynster Sagen om Sognebaandets Løsning.

Fleischer: Det ærede Medlem fra Dden Amt 3die Valgkreds (C. E. Møller) har sammenlignet Forholdet imellem Præst og Menighed med Forholdet mellem Egtesfolk, men det har undret mig, at han ikke strax saa, at det var en aldeles feilagtig Lignelse, og at han, hvis han vilde have anstillet en Lignelse, træffende kunde have sammenlignet nævnte Forhold med Forholdet mellem Hyrden og Hjorden, nemlig Præsten som Hyrden og Menigheden som Hjorden, der skal vogtes og græsses af Hyrden. Men til den Hjord, der aandeligt skal vogtes og græsses af Hyrden, kan der jo umuligt høre Andre end dem, der dele Tro med Hyrden; thi findes der i den verdslige Menighedsreds eller i det af Staten